

Sprawozdanie za lata 2021-2022 z realizacji

„Programu Opieki nad Zabytkami na lata 2018-2022 dla Powiatu Wieruszowskiego”

Wieruszów, grudzień 2022

I. Podstawa prawna realizacji „Programu Opieki nad Zabytkami na lata 2018-2022 dla Powiatu Wieruszowskiego”

„Program Opieki nad Zabytkami na lata 2018-2022 dla Powiatu Wieruszowskiego” zakłada budowanie tożsamości regionalnej oraz promocję turystyczną powiatu wieruszowskiego. Dokument zawiera założenia realizacji celów programu. Głównym celem jest dążenie do poprawy stanu zasobów lokalnego dziedzictwa kulturowego, a przez to zachowanie piękna krajobrazu kulturowego. Program ma pomóc w aktywnym zarządzaniu zasobem stanowiącym dziedzictwo kulturowe powiatu wieruszowskiego.

Aktem prawnym regulującym zasady ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce jest Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (T.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 840). Ustawa określa przedmiot, zakres i formy ochrony zabytków oraz opieki nad nimi, zasady tworzenia krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz finansowania prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach, a także organizację organów ochrony zabytków.

Rada Powiatu Wieruszowskiego w dniu 28 grudnia 2018 r. Uchwałą Nr III/19/2018 przyjęła „Program Opieki nad Zabytkami na lata 2018-2022 dla Powiatu Wieruszowskiego”. Dokument został opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego poz. 605 w dniu 29 stycznia 2019 r.

Na mocy art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, Zarząd Powiatu Wieruszowskiego sporządza co 2 lata sprawozdanie z realizacji programu, które następnie przedstawia Radzie Powiatu Wieruszowskiego.

II Zakres realizacji „Programu Opieki nad Zabytkami na lata 2018-2022 dla Powiatu Wieruszowskiego”

Program Opieki nad Zabytkami dla Powiatu Wieruszowskiego określa trzy kluczowe priorytety programu:

Priorytet I – Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego jako element rozwoju społeczno-gospodarczego Powiatu Wieruszowskiego;

Priorytet II – Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego;

Priorytet III – Badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja i edukacja służąca budowaniu tożsamości.

Priorytet I

Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego jako element rozwoju społeczno-gospodarczego Powiatu Wieruszowskiego

1. Zahamowanie procesu degradacji zabytków i doprowadzenia do poprawy stanu ich zachowania

1.1. Prowadzenie prac remontowo-konserwatorskich przy obiektach zabytkowych

W okresie sprawozdawczym odnotowano następujące działania:

- a) Gmina Łubnice zakończyła prace remontowo-konserwatorskie na Plebani zespołu Kościoła Parafialnego w Dietrzkowicach.
- b) W 2021r. i w 2022r. Gmina Bolesławiec udzieliła z Funduszu Sołeckiego Sołectwa Bolesławiec dotacje celowe na wydatki związane z konserwacją i remontem zabytkowego kościoła Św. Trójcy w Bolesławcu na zadanie pn. „Prace remontowe w zabytkowym Kościele św. Trójcy w Bolesławcu”, które w 2021r. dotyczyły odnowienia dachu i rynien , a w 2022r. dotyczyły elewacji. Od 2020r. trwają prace związane z zabezpieczeniem ruin zamku w Bolesławcu. W roku 2022 rozpoczęto prace remontowo-budowlane wieży zamkowej. Prace miały się zakończyć w roku 2022r. jednak prace będą kontynuowane w roku 2023. Przy zabytku prowadzone są także prace badawcze (architektoniczno-konserwatorskie pod nadzorem archeologa) przy ruinach murów obwodowych, które posłużą do opracowania projektu zabezpieczeń ruin murów obwodowych.
- c) Gmina Galewice zaplanowała rewitalizację Zespołu dworsko-pałacowego z XIX w. położonego w Galewicach przy ul. Parkowej 23, aktualnie do końca bieżącego roku zaplanowane są prace projektorskie w budynku dworku oraz prace ziemne polegające min. na wykonaniu alejek, wyczyszczeniu stawku oraz montażu urządzeń zabawowo-edukacyjnych.
- d) Gmina Lututów przeprowadziła prace remontowo-konserwatorskie rzeźby drewnianej kapliczki znajdującej się w miejscowości Augustynów, która znajduje się w gminnej ewidencji zabytków.
- e) Gmina Sokolniki w 2022 roku przeprowadziła modernizację placu zabaw w parku w Sokolnikach. Zadanie obejmowało demontaż istniejących urządzeń nienadających się do dalszego użytkowania i zastąpienie ich nowymi urządzeniami zabawowymi. Modernizację obejmowała również usunięcie gumowych płyt i zastąpienie ich polem piaskowym lub trawą – powrót do pierwotnego zagospodarowania parku.

1.2. Podejmowanie starań o uzyskanie środków zewnętrznych na rewaloryzację zabytków

- a) Gmina Bolesławiec w okresie sprawozdawczym wystąpiła o środki na prace remontowo-konserwatorskie przy zabytku do m.in. Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych (pozyskano 360.000,00 zł) Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego
- b) Gmina Galewice pozyskała kwotę w wysokości 4.278.555,00 zł z Rządowego Funduszu Polski Ład - program inwestycji strategicznych na rewitalizację Zespołu dworsko-pałacowego z XIX w. położonego w Galewicach przy ul. Parkowej 23.

- c) Gmina Lututów pozyskała środki z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego w ramach dotacji celowej przeznaczonej na dofinansowanie zadań własnych samorządów w zakresie prac przy obiektach małej architektury zabytkowej położonych na obszarze województwa łódzkiego. Miejsko - Gminna Biblioteka Publiczna w Lututowie w 2021r. otrzymała grant na projekt „Bitwa pod Lututowem 1863 - zapomniane miejsca, zapomniani bohaterowie”. Projekt dofinansowała Fundacja Orlen w ramach programu „Czuwamy! Pamiętamy!”. Przy obelisku w Koziołku zostały położone obrzeża i kostka brukowa, nasadzona została zieleń ozdobna, wyremontowano kapliczkę. Przeprowadzono prace nad renowacją kamieni i krzyża.

1.3. Wykonanie prac konserwatorskich przy zespołach zabytkowej zieleni..

- a) Gmina Galewice wykonywała prace konserwatorskie przy zieleni.
- b) Gmina Sokolniki prowadziła prace konserwatorskie w parku w Sokolnikach w roku 2020 polegające na usunięciu obumarłych drzew i usunięciu suchych konarów drzew.

1.4. Zabezpieczenie obiektów zabytkowych przed pożarem, zniszczeniem i kradzieżą (montaż instalacji przeciwpożarowej i alarmowej, zabezpieczeń przeciw włamaniom, znakowania i ewidencjonowanie zabytków ruchomych itp.).

- a) W gminie Bolesławiec wejście do Baszty w Bolesławcu jest zabezpieczone kratami i kłódką, która podlega okresowej wymianie, dodatkowo zamontowano tzw. fotopułapkę.
 - b) Obiekty zabytkowe na terenie gminy Galewice mają zainstalowany monitoring.
 - c) Zabytki z terenu gminy Wieruszów znajdujące się w Gminnej ewidencji zabytków i Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków są zabezpieczone przed pożarami, zniszczeniem czy kradzieżą.
2. Podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków na potrzeby społeczne, turystyczne i edukacyjne

Umieszczenie znaku informującego o ochronie prawnej obiektu, zgodnie z art. 12 Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2020 r. poz. 282 z późn. zm.) oraz Rozporządzenia Ministra Kultury w sprawie wzoru znaku informacyjnego umieszczanego na zabytkach nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków (Dz. U. z 2004 r. Nr 30, poz. 259).

Powiat Wieruszowski 3 krotne uzgadniał z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków lokalizację oznakowania na obiektach zabytkowych nieruchomych znajdujących się w wojewódzkim rejestrze zabytków z terenu powiatu wieruszowskiego. Oznakowano 5 obiektów zabytkowych (pałace w Chróście, Walichnowach i Parcicach(ruiny), kościół w Lututowie oraz park w Sokolnikach).Oznakowanie obiektów poprzedzone było uzyskaniem zgody od ich właścicieli.

2.1. Prowadzenie bieżących prac porządkowych przy zabytkowych zespołach zieleni: parkach, cmentarzach, obszarach nieczynnych cmentarzy, dawnych parkach dworskich itp.

- a) Na terenie gminy Galewice na bieżąco są wykonywane prace porządkowe w parku oraz na cmentarzu.

- b) W gminie Bolesławiec w otoczeniu zamku w Bolesławcu prowadzono wykaszanie wzgórze i przyległych gruntów gminnych, porządkowanie terenu. W układzie przestrzennym Bolesławca z uwzględnieniem części, na której znajduje się pomnik historyczny w Rynku w Bolesławcu przeprowadzono porządkowanie i wykaszanie terenu, uzupełnianie nasadzeń.
- c) Na terenie Gminy Lututów przeprowadzono prace porządkowe na terenie cmentarza parafialnego w Lututowie, przy grobach wojennych, przy zbiorowej mogile Powstańców Styczniowych oraz przy Kaplicy grobowej właścicieli ziemskich wsi Świątkowice i miejsca pochówku Pelagiusza Cieleckiego.
- d) Gmina Wieruszów w miarę posiadanych środków prowadziła prace porządkowe przy zabytkach zespołów zieleni, parkach cmentarzach. Utrzymanie porządku przy grobach, pomnikach zostało przypisane placówkom oświatowym gminy.
- e) Gmina Sokolniki na bieżąco przeprowadza prace porządkowe w zabytkowym parku w Sokolnikach oraz zabytkowym cmentarzu w Sokolnikach. Przeprowadzana jest także pielęgnacja krzewów.

Priorytet II

Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego

1. Zintegrowana ochrona dziedzictwa kulturowego i środowiska przyrodniczego

1.1. Podjęcie prac nad opracowaniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, szczególnie w kwestii obszarów o dużym nasyceniu obiektami zabytkowymi

W Gminie Bolesławiec w 2019 r. przyjęto Uchwałę nr IV/271/2019 Rady Gminy w Bolesławcu z dnia 29 stycznia 2019 r. w sprawie uchwalenia Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Bolesławiec; W 2020 r. podjęto następujące uchwały, które są w trakcie realizacji: Uchwała nr XIII/132/2020 Rady Gminy w Bolesławcu w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w obrębie ewidencyjnym Bolesławiec, w gminie Bolesławiec oraz Uchwała nr XIII/131/2020 Rady Gminy w Bolesławcu w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w obrębie ewidencyjnym Mieleszyn, w gminie Bolesławiec;

1.2. Występowanie obszarów objętych ochroną (określonych na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego), gdzie prowadzona jest działalność inwestycyjna

W Gminie Galewice występują obszary objęte ochroną, na których nie jest prowadzona działalność inwestycyjna.

Pozostałe gminy nie wykazały aktywności w zakresie realizacji zadań priorytetu II.

Priorytet III

Badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja i edukacja służąca budowaniu tożsamości

1. Szeroki dostęp do informacji o dziedzictwie kulturowym

1.1. Aktualizacja informacji o zabytkach na stronie internetowej powiatu oraz stronach internetowych gmin

- a) Powiat Wieruszowski na stronie internetowej w zakładce Turystyka umieszcza aktualne informacje dotyczące zabytków, na bieżąco aktualizuje obiekty ujęte w Interaktywnej mapie zabytków powiatu (<https://www.powiat-wieruszowski.pl/map/>). W zakładce Turystyka została umieszczona informacja dotycząca miejsca upamiętnienia bohaterstwa żołnierza polskiego w 1939 r. (realizacja zadania zostanie opisana w kolejnej części sprawozdania), MIEJSCE UPAMIĘTNIEŃ BOHATERSTWA ŻOŁNIERZA POLSKIEGO W 1939 ROKU - Starostwo Powiatowe w Wieruszowie. (powiat-wieruszowski.pl). W ww. zakładce, umieszczono również szczegółowe informacje o realizowanym przez Powiat „Szlaku Pogranicza Doliny Prozny” (Turystyka/ szlaku turystyczne/ Szlak Pogranicza Doliny Prozny), <https://www.powiat-wieruszowski.pl/szlak-pogranicza-doliny-prozny.html> (informacje o realizacji zadania również zostaną opisane w dalszej części dokumentu). We wszystkich działaniach realizowanych przez Powiat Wieruszowski dotyczących promocji dziedzictwa kulturowego wykorzystuje się metodę szerokiego dostępu do informacji za pomocą kodu QR.
- b) Gmina Bolesławiec utworzyła nową stronę internetową, na której zamieszczono informacje dotyczące lokalnych zabytków.
- c) Gmina Lututów aktualizowała informacje związane z zabytkami na stronie internetowej.
- d) Gmina Wieruszów zaktualizowała informacje o obiektach zabytkowych na portalu turystycznym Gminy Wieruszów.

2. Edukacja i popularyzacja wiedzy o regionalnym dziedzictwie kulturowym

2.1. Wydawanie i wspieranie publikacji (w tym folderów promocyjnych, przewodników) poświęconych problematyce dziedzictwa kulturowego

- a) Powiat Wieruszowski wydał „Katalog zabytków budownictwa przemysłowego i technicznego na terenie powiatu wieruszowskiego .” (500 sztuk), publikacja artykułu dotyczącego ww. tematyki w kwartalniku " Na Sieradzkich Szlakach".
- b) Gmina Bolesławiec zmieniła dotychczasowe witacze, umiejscowione przy ciągach komunikacyjnych w granicach administracyjnych gminy Bolesławiec. Na wskazanych witaczach umieszczono wizerunki lokalnych zabytków

architektury gminy Bolesławiec. Ponadto gmina Bolesławiec zleciła wykonanie materiałów promujących gminę Bolesławiec, m.in. magnesy z lokalnymi zabytkami.

- c) W 2022 roku Gmina Wieruszów wydała ulotki poświęcone historii II wojny światowej na terenie gminy Wieruszów.
- d) Gmina Sokolniki wydała publikację pt. „Bajkowa Gmina Sokolniki w Obiektywie”, w obecnym czasie przygotowywana jest nowa publikacja obejmująca swą tematyką promocję zabytków.

2.2. Organizowanie i wspieranie realizacji konkursów, wystaw i innych działań edukacyjnych

- a) Na terenie Gminy Galewice organizowano wydarzenia z okazji wybuchu II wojny światowej oraz Święta Niepodległości, ponadto cyklicznie organizowany jest konkurs plastyczno- fotograficzny pt. „Krajobraz Powiatu Wieruszowskiego”.
- b) Gmina Sokolniki uczestniczyła poprzez jednostkę Gminnego Ośrodka Kultury, Sportu i Turystyki w Sokolnikach w organizacji następujących imprez:
 - przedstawienie teatralne pt. „Kapuśniok”, przedstawiające dawny sposób kiszzenia kapusty, wystawione przez Towarzystwo Aktywnych Kobiet;
 - przedstawienie teatralne pt. „Zabobony i przesady w chłopskiej chacie”, przedstawiające przesady i zabobony z XIX w regionie, wystawione przez Towarzystwo Aktywnych Kobiet;
 - udział w konkursie kulinarnym Koła Gospodyń Wiejskich w Sokolnikach – Aktywne Kobiety, zaprezentowanie tradycyjnego produktu kulinarnego „Dziady z kacperkami”, które często jadano na polskiej wsi;
 - w roku 2018 , 2019 i 2022 organizacja powiatowego Przeglądu Chórów i Zespołów Śpiewaczych, podczas którego zaprezentowały się Zespoły Folklorystyczne.
- c) Powiat Wieruszowski w ramach konkursu dla organizacji pozarządowych w 2021r, wsparł realizację zadania pn. „Niezapomniani – żołnierze września 1939r.” Realizowano Kalendarze przedsięwzięć kulturalnych oraz obchodów rocznic i świąt państwowych Powiatu Wieruszowskiego na rok 2021 i 2022. Coroczne obchody świąt państwowych organizowane przez Powiat Wieruszowski.
- d) W gminie Bolesławiec cyklicznie współorganizowano międzygminne przedsięwzięcia upamiętniające rocznicę wybuchu II Wojny światowej i miejsc pamięci narodowej (Sztafeta Pokoju 2021i 2022). KGW Mieleszyn, Sołectwo Mieleszyn, Gmina Bolesławiec i Urząd Marszałkowski współorganizował działanie pn. „Mieleszyńska smaczna tradycja w NATIONAL PIEROGI DAY” w ramach programu „Sołectwo na plus”. Udzielono wsparcia w ramach Funduszy Sołeckich Sołectwa Wiewiórka i Żdźary na organizację 100-lecia OSP Żdźary. W ramach konkursu dla organizacji pozarządowych w 2021r. wspierano m.in. przedsięwzięcia:
 - ”Piknik historyczny na pograniczu. Wielka historia w małych Ojczyznach” (dot. pomalowania dwóch murali na przystankach autobusowych

|w miejscowościach Gola i Podbolesławiec i organizacji imprezy historycznej);

- „Wiwat niepodległa - Koncert z okazji Dnia Niepodległości” w miejscowości Mieleszyn;

- „Bóg, honor, ojczyzna - jubileusz jednostki OSP Mieleszyn”.

e) Na terenie Gminy Lututów w 2021r. MOK w Lututowie realizował cykl warsztatów rękodzielniczych, rzemieślniczych, plener rzeźbiarski, przeglądy kapel poprzez realizowanie projektu Lututowski Etno Jarmark w ramach programu Etno Polska 2021. W 2022r. również przeprowadzono cykl warsztatów florystycznych, rękodzielniczych, fotograficznych, plener rzeźbiarski, przegląd kapel w ramach realizowanego projektu pn. Lututowski Jarmark Folkloru w ramach programu Etno Polska 2022.

f) W latach 2021-2022 Wieruszowski Dom Kultury zrealizował następujące działania:

-Rekonstrukcja historyczna wesela z regionu sieradzkiego początku XIX w., według Kolberga, prezentacja starych zawodów z początku XX w.;

-Warsztaty: białego śpiewu, kaligrafii, papieru czerpanego i dekoracji z bibuły;

-Koncert patriotyczne z Rynku;

-Wydanie mapy papierowej i online „Śladami Wieruszowskich Żydów”(<http://www.historiazydow.pl/>);

-Wydanie gry historycznej łamiemy szyfry „Kod Wieruszowa” (<http://www.kodwieruszowa.pl/>);

-Realizacja projektu „Śladami Enigmy” o szyfrowaniu podczas II wojny światowej i przybliżenie postaci Jerzego Różyckiego;

-Historyczny Escaperoom przybliżający postać Jerzego Różyckiego;

-Wystawa monideł z regionu powiatu wieruszowskiego;

-Wystawa starych rowerów produkowanych w Polsce;

-Nieme Kino i film „Cud nad Wisłą”

- Wycieczki dzieci z projektu „Niezwykłe dzieci” do miejsc ważnych kulturowo: Panorama Raławicka, Muzeum Narodowe we Wrocławiu, Wyjazd do Teatru Wielkiego w Łodzi;

-Organizacja historycznego spaceru po Wieruszowie;

-Nagranie cyklu rozmów z autorami książek o Wieruszowie;

-Koncert muzyki żydowskiej dla młodzieży

Działania realizowane przez Miejsko-Gminną Bibliotekę Publiczną w Wieruszowie:

-Biblioteczne podróże Koziołka Klemensa – 4 edycje- podróż Wieruszowskiego symbolu miasta po innych miejscowościach, każda biblioteka biorąca udział dostaje książkę „Wierusz i Nikt”, która jest regionalną legendą;

-Klub Robótek Ręcznych- spotkania z haftem i regionalnymi robótkami;

-Gminny Konkurs Recytatorski, upamiętniający Marię Konopnicą z okazji 2022- rok Marii Konopnickiej;

-Spotkanie dla Seniorów z miejscową zielarką i zajęcia z poznawania zasobów naturalnego ziołolecznictwa będącego naszym dziedzictwem kulturowym;

-Zajęcia dla przedszkolaków – poznajemy polskie legendy- warsztaty z głośnym czytaniem;

- Projekt ministerialny „Czytanie na spontanie – poznajemy książki naszych mam i babć”- oparty na upowszechnianiu książek z dawnych czasów, polskich baśni i legend. Zajęcia dla dzieci w Wieruszowie i Pieczyskach, wyjazd do Wrocławia (zwiedzanie zabytków miejskich oraz wizyta w Teatrze);
- Narodowe czytanie (co roku);
- Historyczny projekt młodzieżowy „Retromaniacy” – grupa młodzieży fotografowała zabytki naszego miasta w starej technice fotograficznej, przeprowadzili wywiady z Seniorami o dawnych czasach, w których żyli ich dziadkowie. Prace zostały zaprezentowane na wystawie;
- Spotkanie wigilijne dla młodzieży z projektów bibliotecznych – pielęgnowanie tradycji i obrzędów wigilijnych;
- Warsztaty świąteczne dla Seniorów i dzieci – ozdoby bożonarodzeniowe oraz ozdoby wielkanocne;
- Konkurs na „Najpiękniejszą ozdobę choinkową”;
- Spotkanie z Edwardem Stankowiakiem, wystawa, „Opowieść o Janie Pawle II kartką pocztową pisana”;
- Wystawa „Rok Lema – z okazji obchodów Roku Lema – dla upamiętnienia setnej rocznicy urodzin jednego z najwybitniejszych polskich i europejskich pisarzy, eseistów i futurologów i filozofów XX w.;
- Wystawa „Wspomnienie II Wojny Światowej” ze zbiorów Edwarda Stankowiaka (zbiory filatelistyczne, figurki żołnierzy, samochodów pancernych i czołgów)

2.3. Wspieranie i upowszechnianie tematyki ochrony dziedzictwa kulturowego do systemu edukacji przedszkolnej i szkolnej poprzez organizowanie i wspieranie zajęć.

- a) W gminie Wieruszów placówki oświatowe realizowały zajęcia dotyczące tematyki dziedzictwa kulturowego dotyczące gminy i powiatu.
- b) W gminie Bolesławiec, w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi, wsparto realizację przedsięwzięć pn.: „Żywe lekcje historii w Gminie Bolesławiec” i „Zawody dziś istniejące, a także te ginące...” w ZSP w Chróście.
- c) Gmina Sokolniki współuczestniczy łącznie ze szkołami w konkursie plastycznym pt. „Moja Miejscowość Moja Gmina”.

2.4. Realizacja szlaków turystycznych lub tras rowerowych na terenie powiatu wieruszowskiego

- a) Gmina Bolesławiec umieściła na stronie internetowej gminy Bolesławiec informacje o aktualnych szlakach turystycznych na terenie gminy.
- b) Gmina Galewice w ramach przebudowy drogi gminnej w Osieku wykonała ścieżkę rowerowo-pieszą o długości 4 km.

2.5. W okresie 2021-2022 nie zostały utworzone lub zmodernizowane elementy infrastruktury, które służą funkcjonowaniu i rozwojowi turystyki kulturowej.

- a) Od 2020r. trwają prace związane z zabezpieczeniem ruin zamku w Bolesławcu. W 2022 r. rozpoczęto prace remontowo-budowlane wieży zamkowej, które będą kontynuowane także w 2023r. Przy zabytku realizowane są również prace badawcze (architektoniczno-konserwatorskie pod nadzorem archeologa) przy

ruinach murów obronnych, które posłużyć mają do opracowania projektu zabezpieczeń ruin murów obwodowych.

- b) W roku 2021 Gmina Wieruszów zmodernizowała teren parku między Prosną a Niesobem, zlokalizowany przy Zamczysku, a także Bulwar Różany, zlokalizowany przy Parafii pw. Zesłania Ducha Świętego w Wieruszowie.

3. Współpraca w zakresie specjalistycznego rozpoznania badawczego poszczególnych obiektów, zespołów oraz obszarów zabytkowych związanego z przygotowywanym lub realizowanym procesem inwestycyjnym

- 3.1. Powiat Wieruszowski stale współpracuje z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków przy weryfikacji obiektów wpisanych do wojewódzkiego rejestru zabytków i wojewódzkiej ewidencji zabytków pod kątem zgodności ze stanem faktycznym:

Powiat prowadzi współpracę z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków w Łodzi oraz Urzędem Marszałkowskim Województwa Łódzkiego w zakresie wzajemnego informowania się o udzielanych dotacjach na zabytki, zgodnie z art. 82 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2020 r. poz. 282 z późn. zm.).

Dotacja udzielone zabytkom w terenie powiatu wieruszowskiego w latach 2021-2022r.:

- Minister Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu w ramach budżetu na rok 2021 udzielił Parafii pw. Świętej Trójcy w Bolesławcu dotacji w wysokości 36.000,00 zł, przeznaczonej na pokrycie kosztów zadania pn. Bolesławiec kościół pw. Św. Trójcy (1696-1723):prace konserwatorskie, odnowienie pokrycia dachu-konserwacja i malowanie;

- Minister Kultury, Dziedzictwa narodowego i Sportu w ramach budżetu na rok 2021 udzielił Parafii Prawosławnej p.w. Św. Mikołaja w Częstochowie dotacji w wysokości 190.000,00 zł, przeznaczonej na pokrycie kosztów zadania pn. Chróscin, cerkiew pw. Św. Jerzego Zwycięzcy (XIX w.):prace konserwatorskie polichromii ścian i stropu prezbiterium świątyni -etap II;

- Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego w 2021r. przekazał dotację Rzymskokatolickiej Parafii pw. Wniebowzięcia NMP w Łubnicach w wysokości 58.000,00 zł na realizację zadania pn. Prace konserwatorskie i projektowe przy zabytkowym kościele parafialnym pw. NMP w Łubnicach;

- Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego w 2021r. przekazał dotację Parafii Rzymskokatolickiej św. Trójcy w Bolesławcu w wysokości 75.400,00 zł na realizację zadania pn. Malowanie pokrycia dachu w Kościele św. Trójcy w Bolesławcu;

- Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego w 2021r. przekazał dotację Parafii Rzymskokatolickiej pw. Nawiedzenia N.M.P. w Wieruszowie w wysokości 75.000,00 zł na realizację zadania pn. Prace konserwatorskie i restauratorskie dotyczące ołtarza bocznego lewego w poł XVII w. (szafa ołtarzowa) z kościoła cmentarnego pw. Św. Rocha w kuźnicy Skakawskiej;

- Minister Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu w ramach budżetu na rok 2022 udzielił Parafii Rzymskokatolickiej pw. Świętej Trójcy w Bolesławcu dotacji w wysokości 60.000,00 zł, przeznaczonej na pokrycie kosztów zadania pn. Bolesławiec kościół pw. Św. Trójcy (1696-1723):prace konserwatorskie, przy elewacji;

3.2. Weryfikacja obiektów gminy wpisanych do wojewódzkiego rejestru zabytków i wojewódzkiej ewidencji zabytków pod kątem zgodności ze stanem faktycznym

- a) Gminy Czastary dokonała weryfikacji obiektów gminy wpisanych do wojewódzkiego rejestru zabytków i wojewódzkiej ewidencji zabytków pod kątem zgodności ze stanem faktycznym.
- b) Gmina Łubnice dokonała weryfikacji obiektów wpisanych do wojewódzkiego rejestru zabytków i wojewódzkiej ewidencji zabytków w celu jej aktualizacji.
- c) Gmina Bolesławiec w 2022r. przystąpiła do aktualizacji Gminnej Ewidencji Zabytków w uzgodnieniu z Łódzkim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.
- d) Gmina Galewice jest w trakcie weryfikacji obiektów gminy wpisanych do wojewódzkiego rejestru zabytków pod kontem zgodności ze stanem faktycznym.
- e) Gmina Lututów przeprowadziła aktualizację Gminnej ewidencji zabytków.
- f) Gmina Wieruszów jest na etapie weryfikowania obiektów wpisanych do wojewódzkiego rejestru zabytków i wojewódzkiej ewidencji zabytków.

3.3. Gminne programy opieki nad zabytkami

- a) Gmina Łubnice zaktualizowała karty adresowe zabytków w celu uaktualnienia Gminnej Ewidencji Zabytków. Opracowany został Gminny Program Opieki nad zabytkami, który po zatwierdzeniu kart adresowych zabytków przez WKZ, zostanie przesłany do konsultacji właściwym instytucjom.
- b) Gmina Czastary posiada aktualną ewidencję zabytków.
- c) Gmina Galewice jest w trakcie realizacji opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami i aktualizacji gminnej ewidencji zabytków.
- d) Gmina Wieruszów przyjmie program opieki nad zabytkami do końca br. Gminna Ewidencja Zabytków jest obecnie w chwili uzgodnień z konserwatorem Zabytków.

Pozostałe Gminy z terenu powiatu wieruszowskiego nie posiadają gminnego programu opieki nad zabytkami i nie podjęły w tym zakresie prac.

Założenia „Programu Opieki nad Zabytkami na lata 2018-2022 dla Powiatu Wieruszowskiego” w analizowanym okresie, pomimo problemów jakie przyniósł sytuacja związana z pandemią COVID-19, w znacznym stopniu uznać należy za zrealizowane, z koniecznością ich kontynuacji w pozostałych latach obowiązywania Programu Opieki nad Zabytkami.

Sporz. K.Kaźmierczak